

Міністерство освіти і науки України

Український державний університет залізничного транспорту

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

**БАЗОВА ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА
(ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА)**

Код та назва спеціальності: 131 Прикладна механіка/
G9 Прикладна механіка

Освітня програма: Організація паливо-мастильного господарства підприємств/Триботехніка та технічний сервіс машин

Рівень освіти: Перший бакалаврський

Форма навчання: денна (повна)/(скорочена)
Семестр: 4/2

Кількість кредитів ЄКТС: 3

Форма підсумкового контролю:
диференційний залік

Розробник програми:
Семененко Юрій Олександрович, к-т. техн. наук, доцент

Харків, 2025

2 ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Обов'язкова

Курс: 2/1

Семестр: 4/2

3 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Семененко Юрій Олександрович, к.т.н., доцент. Контактна інформація: e-mail – semenenko_jo@kart.edu.ua. Проведення консультацій в асинхронному режимі на платформі Moodle та через e-mail, в четвер, 15:10 – 16:30. Лекції та практичні заняття проходяться в синхронному режимі на платформі Zoom.

4 МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Мета навчальної дисципліни є здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Завдання дисципліни що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є опанування здобувачам вищої освіти знаннями, вміннями та навичками щодо завдань оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності визначених у Конституції України та законах України, Військової присяги, міжнародних зобов'язаннях України; формування у майбутніх фахівців свідомого та відповідального ставлення до питань особистої безпеки і оточення, вміння розпізнавати й оцінювати потенційні небезпеки, бути хоробрим, ініціативним і дисциплінованим; віддано служити Українському народові, сумлінно і чесно виконувати військовий обов'язок; постійно підвищувати рівень військових професійних знань, вдосконалювати свою виучку і майстерність, знати та виконувати свої обов'язки та додержуватися вимог статутів Збройних Сил України.

5 КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в прикладній механіці зокрема у сфері триботехніки та надійності машин, у процесі подальшого здобуття освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів механічної інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 03. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

- ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 05. Здатність працювати в команді;
- ЗК 06. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК 08. Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 13. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- ЗК 16. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

- ФК 01. Здатність до аналізу машин і конструкцій, їх матеріалів та процесів на основі законів, теорій та методів математики, природничих наук, в тому числі трибології, триботехніки та хімотології;
- ФК 02. Здатність робити оцінки параметрів працездатності конструкцій і машин в експлуатаційних умовах, якості експлуатаційних матеріалів та знаходити відповідні рішення для забезпечення заданого рівня надійності конструкцій і процесів підприємств, в тому числі і за наявності деякої невизначеності;
- ФК 05. Здатність використовувати аналітичні та чисельні математичні методи для вирішення задач прикладної механіки, зокрема здійснювати розрахунки на міцність, витривалість, стійкість, довговічність, жорсткість, тертя та зношування в процесі статичного та динамічного навантаження з метою оцінки надійності деталей і конструкцій машин;

ФК 06. Здатність виконувати технічні вимірювання, одержувати, аналізувати та критично оцінювати результати вимірювань;

ФК 07. Здатність застосовувати комп'ютеризовані системи проектування (CAD), виробництва (CAM), інженерних досліджень (CAE) та спеціалізоване прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних завдань з прикладної механіки;

ФК 10. Здатність описувати та класифікувати широке коло технічних об'єктів та процесів, що ґрунтується на глибокому знанні та розумінні основних теорій та практик механіки, а також базових знаннях суміжних наук.

Програмні результати навчання:

РН 01. Вибирати та застосовувати для розв'язання задач прикладної механіки придатні математичні методи ;

РН 09. Знати та розуміти суміжні галузі (механіку рідин і газів, теплотехніку, електротехніку, електроніку) і вміти виявляти міждисциплінарні зв'язки прикладної механіки на рівні, необхідному для виконання інших вимог освітньої програми у сфері виробництва та експлуатації технологічних машин;

РН 15. Враховувати при прийнятті рішень основні фактори техногенного впливу на навколишнє середовище і основні методи захисту довкілля, охорони праці та безпеки життєдіяльності;

РН 16. Вільно спілкуватися з професійних питань усно і письмово державною та іноземною мовою, включаючи знання спеціальної термінології та навички міжособистісного спілкування.

6 ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Перелік дисциплін чи курсів, необхідних для засвоєння: Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Фізична підготовка.», «Історія та культура України», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Вища математика», «Основи інформаційних технологій», «Фізика».

7 ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітня компонента сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

SDG 5: Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат;

SDG 11: Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів;

SDG 12: Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва;

SDG 16: Сприяння побудові миролюбного и відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях;

SDG 17: Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

8 ОПИС РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ:

Розглядаються питання функціонування систем забезпечення військ, логістики та продовольчої безпеки в умовах надзвичайних ситуацій і криз. Передбачається формування знань щодо безпеки життєдіяльності, надання домедичної допомоги, збереження життя і здоров'я під час бойових дій та надзвичайних ситуацій. Освітня компонента забезпечує здобуття базових знань з військової підготовки, обороноздатності держави, цивільного захисту та національної безпеки, сприяючи формуванню компетентностей для навчання і професійного розвитку. Навчання здійснюється на засадах рівності та недискримінації, передбачає рівні можливості для жінок і чоловіків у здобутті знань та участі у забезпеченні оборони держави. Ознайомлення з сучасними технологіями оборонної сфери, військовою технікою та принципами функціонування інфраструктури безпеки сприяє розвитку інноваційного мислення. Навчання охоплює питання цивільного захисту населення, дій під час надзвичайних ситуацій, евакуації та захисту критичної інфраструктури. Вивчення основ національної безпеки, правових засад оборони держави, військової служби та міжнародного гуманітарного права сприяє формуванню правової культури і громадянської відповідальності. Дисципліна формує розуміння важливості міжнародної співпраці у сфері безпеки, оборони, миротворчої діяльності та взаємодії держав у подоланні глобальних викликів.

9 ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Модуль 1. Основи індивідуальної підготовки до національного спротиву.

ТЕМА 1. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА ПІДГОТОВКА.

Українська національна ідентичність та її знаки: мова, культура, традиції, адміністративно-територіальний устрій держави та природні ресурси. Підготовка здобувача освіти, як патріота України.

ТЕМА 2. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА.

Застосування прийомів та способів психологічного налаштування (саморегуляції) для виконання поставлених завдань.

ТЕМА 3. РОЗВІДУВАЛЬНА ПІДГОТОВКА.

Застосування знань щодо ведення розвідки, виявлення і оцінювання противника.

ТЕМА 4. ЗВ'ЯЗОК ТА КОМУНІКАЦІЯ.

Основні способи зв'язку, які використовуються в ході ведення бойових дій та мову жестів.

ТЕМА 5. ПІДГОТОВКА З РХБ ЗАХИСТУ (ХБРЯ-ЗАХИСТУ).

Заходи радіаційного, хімічного, біологічного (РХБ) захисту, спрямовані на захист підрозділів від зброї масового ураження і наслідків руйнування об'єктів підвищеної небезпеки за різних умов обстановки, формування у нього психологічної стійкості під час дій у складних умовах сучасного бою.

ТЕМА 6. ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ.

Орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, карти та місцевих предметів. Орієнтуватися на незнайомій місцевості за картою та без карти, здійснювати планування та рухатися за визначеним маршрутом.

ТЕМА 7. ІНЖЕНЕРНЕ ПІДГОТОВКА.

Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами. Завдання, що виконують інженерні підрозділи. Порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї.

ТЕМА 8. СТАТУТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.

Вимоги статей статуту в повсякденній діяльності та під час дії воєнного стану.

Модуль 2: Місце бійця в загальновійськовому бою.

ТЕМА 9. ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА.

Алгоритм домедичної допомоги на етапі «допомога під вогнем/під загрозою» (Care under fire/Threat, CUF); способи та методи евакуації; принципи та застосування допомоги в польових умовах (Tactical Field Care, TFC).

ТЕМА 10. ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА.

Положення загальновійськового бою, переміщення на полі бою у складі бойових груп в основних видах бою з урахуванням досвіду застосування підрозділів під час воєнних дій на території України. Порядок дій солдата в оборонному бою та наступі.

ТЕМА 11. ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА.

Призначення, тактико-технічні характеристики, бойові властивості, загальна будова, принцип дії, порядок неповного розбирання і збирання після неповного розбирання стрілецької зброї, а також порядок обслуговування після стрільби. Призначення та визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання) для ведення вогню зі стрілецької зброї. Особливості визначення вихідних установок для стрільби з автомату по повітряним цілям. Призначення, будова та принцип дії ручних та реактивних гранат. Порядок

спостереження за полем бою та вибору цілі, вихідні установки для кожного виду зброї, порядок ведення та коректування вогню, способи цілевказівки.

ТЕМА 12. ВИЖИВАННЯ.

Прийоми та способи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах, протидії впливу природних факторів на людину, переміщення у пішому порядку на великі відстані.

ТЕМА 13. МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО.

Норми міжнародного гуманітарного права. Порядок проходження військової служби, притягнення військовослужбовців до кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальностей.

10 ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кількість год.
2	Способи та методи психічної саморегуляції. Перша психологічна допомога та самопомога. Вплив бою на психіку.	2
4.2	Основи зв'язку	1
5.2	Засоби індивідуального захисту. Дії особового складу на зараженій місцевості	1
6	Топографічні карти. Орієнтування на місцевості	1
7.2	Протитанкові та протипіхотні міни. Інженерні загородження, їх встановлення, знешкодження та подолання.	1
9.1	Планування та організація домедичної допомоги на етапі "допомога під вогнем" (CUF)	2
10.1	Організація та структура підрозділів родів військ СВ ЗС України	2
10.2	Дії солдата в оборонному бою	1
10.3	Дії солдата в наступі	1
11.1	Стрілецька зброя	1
11.2	Основи та правила стрільби зі стрілецької зброї	13
11.3	Ручні гранати	4

11 ТЕМАТИКА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачені.

12 САМОСТІЙНА РОБОТА

Метою самостійної роботи є засвоєння у повному обсязі навчальної програми і формування у здобувача вищої освіти здатності бути активним учасником освітнього процесу, а також вміння самостійно (без безпосередньої участі викладача) опановувати теоретичні і практичні знання, у тому числі використовуючи сучасні інформаційні технології. Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувача вищої освіти. Для самостійної

роботи здобувачу вищої освіти також рекомендується відповідна наукова фахова література, підручники, посібники, періодичні видання.

При організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачається можливість отримання необхідної консультації або методичної допомоги з боку відповідних фахівців (викладачів). Зміст самостійної роботи за конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни і забезпечується передбаченими нею навчально-методичними засобами (підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій тощо), завданнями та вказівками викладача.

Основні види самостійної роботи:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять.
4. Підготовка до практичних занять та виконання індивідуальних завдань.
5. Використання матеріалів, які знаходяться в оболонці Moodle – дистанційне навчання та проходження комп'ютерного тестування.
6. Контрольна перевірка кожним здобувачем особистих знань за запитаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю.
7. Підготовка до диференційного заліку.

Форма контролю самостійної роботи - тестування, захист індивідуальних завдань, рефератів та презентацій, усне опитування здобувачів вищої освіти. При оцінюванні результатів самостійної роботи здобувачів вищої освіти враховується особистий внесок здобувача та коректність висновків.

13 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (ДЕННА ФОРМА)

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
1	Ми – українці: важливість захисту національної ідентичності та свободи.	1		1	2
2	Способи та методи психічної саморегуляції. Перша психологічна допомога та самопомога. Вплив бою на психіку.	2	2	2	6
3	Розвідувальні ознаки розташування противника ділянка місцевості та тактики ведення ним бойових дій	2			2
4.1	Військова комунікація	1			1
4.2	Основи зв'язку		1		1

5.1	Уражаючі фактори зброї масового ураження	2		1	3
5.2	Засоби індивідуального захисту. Дії особового складу на зараженій місцевості	1	1	1	3
6	Топографічні карти. Орієнтування на місцевості	1	1	2	4
7.1	Інженерне обладнання та маскування позицій в умовах застосування противником ударних БпЛА	1		1	2
7.2	Протитанкові та протипіхотні міни. Інженерні загородження, їх встановлення, знешкодження та подолання.	1	1	1	3
7.3	Мінна безпека	1			1
8.1	Обов'язки та права військовослужбовців			2	2
8.2	Взаємовідносини між військовослужбовцями	1		1	2
8.3	Військова дисципліна, заохочення та дисциплінарні стягнення			2	2
9.1	Планування та організація домедичної допомоги на етапі "допомога під вогнем" (CUF)	2	2		4
9.2	Тактична польова допомога TFC	3		1	4
10.1	Організація та структура підрозділів родів військ СВ ЗС України	2	2	2	6
10.2	Дії солдата в оборонному бою	1	1	2	4
10.3	Дії солдата в наступі	1	1	2	4
11.1	Стрілецька зброя	3	1	2	6
11.2	Основи та правила стрільби зі стрілецької зброї	1	13	2	16
11.3	Ручні гранати	1	4	3	8
12	Забезпечення життєдіяльності	1		1	2
13	Міжнародне гуманітарне право та його норми із захисту жертв війни	1		1	2
Всього, год		30	30	30	90

14 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Реферати та практичні роботи на протязі семестру.

Тематика рефератів: Стрілецька зброя, артилерія, бронетехніка, БПЛА, ППО.

Тематика практичних робіт: Розрахунок психогенних втрат, розрахунки та нанесення координат на топографічні карти, розрахунки зовнішньої та внутрішньої балістики, розрахунки траєкторії польоту кулі.

Вимоги: Виконання практичних робіт на заняттях та самостійних домашніх робіт. Доповіді на практичних заняттях.

15 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В курсі «Базова загальновійськова підготовка» (теоретична підготовка) використовуються наступні методи навчання, як: групова робота, проекти, дискусії та мозкові штурми.

16 ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль: Накопичення балів за поточні завдання (до 60 балів).

Модульний контроль: Тести (до 40 балів).

Підсумковий контроль: Диференційний залік.

17 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), оцінювання виконання індивідуального завдання, підсумкове тестування, залік. При оцінюванні результатів навчання керуватися [Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ](#).

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (Тести)	Сума балів за модуль
До 60	До 40	До 100
Поточний контроль		1 семестр
Відвідування занять		30

Активність на заняттях (Лекціях, практичних, лабораторних)	30
Підсумок	до 60

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (зараховано/незараховано) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

18 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

В Українському державному університеті залізничного транспорту діє кодекс академічної доброчесності.

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультуватися з викладачами та з іншими здобувачами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання

на всі ресурси та джерела повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином.

Види академічного плагіату: дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело; використання інформації з джерела без посилання на це джерело; перефразування тексту джерела; подання як власних робіт, виконаних на замовлення іншими особами.

Етика використання AI-інструментів: здобувачі можуть використовувати інструменти штучного інтелекту для пояснення складних тем простими словами,

перевірки граматики та стилю, самоперевірки знань; недопустиме використання AI для генерування готових відповідей на контрольні чи практичні завдання.

Правила поведінки на заняттях: заходити на онлайн-заняття вчасно; використовувати своє справжнє ім'я та прізвище на платформі Zoom; дотримуватися ввічливого спілкування; вимикати мікрофон та вмикати його лише під час діалогу з викладачем; камера за можливості має бути увімкненою. У разі невідключення до заняття та відсутності реакції здобувача на звернення викладача він вважається відсутнім.

19 ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Перелік питань підготовки до диференційного заліку:

1. Назвіть основні ознаки, які характеризують сутність поняття “етнос”.
2. Назвіть основні характеристики української національної ідентичності.
3. Визначальні історичні постаті, які внесли значний вклад у формування та становлення української нації.
4. Визначення поняття «Психоемоційний стан».
5. Що таке фрустрація?
6. Що таке афект?
7. Види стресу.
8. Які є фізіологічні симптоми стресу?
9. Що належить до поведінкових симптомів стресу?
10. До яких реакцій відносяться до реакції «бий, біжи або замри»?
11. Які стани є типовими гострими реакціями на стрес ?
12. Які чинники можуть викликати негативні психічні стани у військових ?
13. Вкажіть послідовність фаз адаптаційного синдрому.
14. Які є групи симптомів стресу?
15. Чим забезпечується стресостійкість військовослужбовця?
16. Яка мінімальна норма сну для солдата у бойових умовах?
17. Які чинники, що впливають на психіку у бою ?
18. Що належить до соціальних чинників впливу на психіку у бою?
19. Який тип нервової системи відрізняється стабільністю та витримкою?

20. Вкажіть ознаки психомоторного збудження?
21. Яка послідовність допомоги при психомоторному збудженні?
22. Коли може проявлятися агресія?
23. Яка послідовність дій при допомозі агресивному військовому?
24. Як проявляється апатія?
25. Які ознаки істерики?
26. Які принципи першої психологічної допомоги є обов'язковими?
27. В чому полягає сутність військової комунікації?
28. Які існують види військової комунікації?
29. Основні питання, якими військовослужбовець повинен володіти при спілкуванні в "горизонтальній комунікації".
30. Основні питання, які військовослужбовець повинен отримати під час зміни підрозділів на позиції.
31. Основні вимоги до зв'язку.
32. Способи зв'язку, які використовуються в ході ведення бойових дій. Який зв'язок вважається основним?
33. Коли застосовуються тактичні жести?
34. На чому заснований принцип дії фільтруючих протигазів?
35. Що вивчає предмет військової топографії?
36. Що таке "місцевість"?
37. Що називають "рельєфом місцевості"?
38. масштаби топографічних карт ЗС України?
39. Які існують способи орієнтування на місцевості?
40. Як визначаються сторони горизонту за компасом?
41. Як визначається магнітний азимут компасом?
42. Як визначати сторони горизонту вдень?
43. Як обраються орієнтири?
44. Які вимоги до вибору місця вогневої позиції?
45. Яка послідовність відривання одиночних окопів для ведення вогню?
46. Яке основне призначення одиночного окопу у бойовій обстановці?
47. Що зазвичай означає наявність маркування або знаку «мінне поле»?
48. Призначення одиночних окопів.
49. Яка поведінка є небезпечною при виявленні поля зі слідами нерівностей ґрунту та підозрілими предметами?
50. Які правила застосовують при переміщенні по місцевості з високим ризиком мінної загрози?
51. Мета маркування мінних полів?
52. Поводження з невибухлими боєприпасами та мінам.
53. Що обіцяє військовослужбовець у тексті Військової присяги?
54. Які дії військовослужбовця вважаються порушенням Військової присяги?
55. Який із наведених принципів військової служби передбачає безумовне виконання наказів командирів?

56. Який принцип військової служби передбачає дію в інтересах підрозділу та взаємну підтримку?
57. Який принцип військової служби полягає у вірності народові України та захисті територіальної цілісності?
58. Що забезпечує дотримання принципів військової служби?
59. Який принцип військової служби передбачає чесність, самоповагу та повагу до побратимів?
60. Що передбачає ієрархія у військовій службі ?
61. Що означає готовність до самопожертви?
62. Що вимагає професійність військовослужбовця?
63. Що символізує Бойовий Прапор військової частини?
64. Де повинен знаходитися Бойовий Прапор під час служби військової частини?
65. Які з ознаки стосуються Бойового Прапора?
66. Які дії або обставини можуть бути причиною відповідальності згідно із законом?
67. Що включають обов'язки військовослужбовця?
68. У разі застосування зброї що зобов'язаний зробити військовослужбовець?
69. Що таке єдиноначальність у Збройних Силах України?
70. Хто є начальником за військовим званням для військовослужбовця рядового складу?
71. Коли слід записати час накладання джгута?
72. Куди слід накладати джгут?
73. Яка ознака масивної артеріальної кровотечі?
74. Що робити якщо кровотеча не зупиняється після джгута?
75. Що робити після накладання джгута та зупинки кровотечі?
76. Яка причина травматичного шоку?
77. Дії при опіках великої площі.
78. Дії при шоківому стані.
79. Який стан при холодній блідій шкірі, слабкому пульсі?
80. Яка ознака шоку при опіках.
81. Що робити при закритій травмі кінцівки з сильним крововиливом?
82. Який варіант дій при ампутації кінцівки?
83. Що робити якщо поранений втратив свідомість, але кровотеча масивна?
84. Що робити з пораненим після накладання джгута?
85. Що слід робити при наявності венозної кровотечі з руки?
86. Який метод контролю кровотечі застосовується при множинних пораненнях кінцівок?
87. Що слід робити в першу чергу при масивній кровотечі?
88. Коли джгут можна трохи послабити?
89. Яка ознака непрохідних дихальних шляхів?
90. Яка ознака напруженого пневмотораксу?

91. Основні види загальновійськового бою.
92. Яким може бути бій (перерахувати)?
93. Мета оборони.
94. Наступ полягає у: (перерахувати).
95. Вкажіть безпечне віддалення для танка від розривів снарядів своєї артилерії.
96. Коли призначаються привали?
97. Коли відбуваються наступ на противника, що обороняється.
98. Які види маневру Вам відомі?
99. Секрет виставляється від сторожової застави на відстані (вказати).
100. Яку бойову позицію по фронту займає і обороняє відділення в оборонному бою?
101. Що вказуються на картці вогню відділення?
102. Проміжки між опорними пунктами можуть бути на відстані.
103. Що обороняє механізований взвод (відділення) у місті (населеному пункті)?
104. Що включає система вогню взводу в обороні?
105. Дії командир відділення, який одержавши бойове завдання.
106. Що повинен оцінити командир під час оцінки обстановки?
107. Яке безпечне віддалення від розривів снарядів для піхоти?
108. Взвод (відділення) наступає на фронті (вказати).
109. На якій відстані займає і обладнує позицію сторожовий пост у складі відділення?
110. Який інтервал між машинами при розташування на місцевості?
111. Дії командир взводу, який отримав завдання на розташування на місці.
112. У якому місці розташовується командир відділення на бойовій позиції?
113. На якому віддаленні виставляється спостережний пост?
114. Заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та гранатами.
115. ТТХ АК-74.
116. ТТХ РКК-74.
117. Порядок неповного розбирання і збирання АК-74.
118. Що називається прямим пострілом?
119. Періоди пострілу їх характеристиками та практичне значення.
120. Що є вихідними установками для стрільби?
121. Бічний вітер при стрільбі поділяють на: (вказати).
122. Що є найвигіднішою точкою прицілювання за висотою?
123. Що вважають нормальними (табличними) умовами при стрільбі?
124. Що треба робити при веденні вогню з незмінною установкою прицілу у разі наближення цілі?
125. Які існують положення для стрільби?
126. Який порядок розряджання зброї після виконання стрільби з різних положень і надання до огляду зброї після розряджання?
127. Як проводити перевірку бою зброї та приведення її до нормального бою?

128. Яке основне призначення осколкової ручної гранати?
129. Яка основна відмінність між осколковою та наступальною гранатою?
130. Від яких факторів залежить виживання людини, яка перебуває на місцевості будь-якого типу?
131. Послідовність дій коли людина опиняється в ізоляції (вказати).
132. Які є способи добування вогню без сірників?
133. Які багаття дає низьке і широке полум'я?
134. Які є види найпростіших укриттів?
135. Як зробити сонячний дистилятор - способи знезаражування води?
136. Як зберігати рідину в організмі?
137. Що регулює міжнародне гуманітарне право (МГП)?
138. Яка основна мета МГП?
139. Кого стосуються Женевські конвенції?
140. Хто належить до категорії військовополонених?
141. Як слід поводитись з військовополоненими?
142. До принципів поводження з військовополоненими належать (вказіть усі правильні відповіді)?
143. Які методи вивчення термінів МГП існують?
144. Що належить до обов'язкової інформації, яку повинен повідомити військовополонений при допиті.
145. Чи допускається використання зброї проти військовополонених, які намагаються втекти?
146. Які умови розміщення військовополонених?
147. Які особисті речі залишаються у власності військовополоненого?
148. Що заборонено робити при наданні першої психологічної допомоги військовополоненим?
149. Що вважається законною ціллю?
150. Хто має право вести бойові дії?

20 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Петренко В. М. Методика виховної роботи у військових підрозділах: підручник / В. М. Петренко. – Суми : Сумський державний університет, 2016. - 475 с.
2. Певцов Г. В., Тристан А. В., Гордієнко А. М., Павленко А. Г., Погасій М. С., Шулежко А. В. Організаційно-методичні засади підготовки та проведення випробувань нових (модернізованих) зразків (комплексів, систем) ОВТ у Збройних Силах України: навчальний посібник. Черкаси: видавець Пономаренко Р.В., 2023. 180 с.
3. Гаврилюк В. В. Основи бойового забезпечення (радіаційний, хімічний, біологічний захист): навчально-методичний посібник / В. В. Гаврилюк. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2018. – 280 с.
4. Кривошеев А. М.

Основи артилерійської розвідки: навч. посіб. / А. М. Кривошеєв, А. І. Приходько, В. М. Петренко. – Суми: Сумський державний університет, 2014. - 393 с.

5. Правила стрільби і управління вогнем артилерії наземної артилерії. Група, дивізіон, батарея, взвод, гармата. - Київ, 2008. - 255 с.

6. Основи бойового застосування підрозділів артилерійської розвідки: навчальний посібник/О. І. Кравчук, О. П. Красюк, І. О. Кондратюк та ін. - Львів Академія Сухопутних військ, 2012. - 439 с.

7. Військова топографія: навчальний посібник / А. М. Кривошеєв, А. І. Приходько, В. М. Петренко. – Суми: Видавництво СумДУ, 2010. – 281 с.

8. Кривошеєв А. М. Основи артилерійської розвідки: навч. посіб. / А. М. Кривошеєв, А. І. Приходько, В. М. Петренко. – Суми: Сумський державний університет, 2014. – 393 с.

9. Яблоновська-Грищенко Є.Д., Грищенко В.М., Кульша Ю.М., Шевчик В.Л. Військове природознавство. Методичний посібник – довідник. - Канів, 2022. - 94 с.

10. Посібник «Організація військового зв'язку», В. Г. Шолудько, В. В. Ольшанський, С. А. Пивоварчук, М. І. Стойчев, В. В. Філіпов. – К.: Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, 2023.

11. Нестеренко І. К., Федієнко О. П. Малопомітні радіостанції солдата. Журнал «Wireless Ukraine», 2018, № 22, с. 3–8, № 23, с. 11–17.

12. Організація військового зв'язку (В.Г. Шолудько, М.Ю. Єсаулов, О.В. Вакуленко, Т.Г. Гурський, М.М. Фомін). Навчальний посібник. - К.: ВІТІ, 2017 р. – 282 с.

13. Організація військового зв'язку: навчальний посібник / В. Г. Шолудько, М. Ю. Єсаулов, О. В. Вакуленко, Т. Г. Гурський, М. М. Фомін. - Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. – 280 с.

14. Нормативи з радіаційного, хімічного, біологічного захисту для військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України затверджені наказом МОУ та ГШ від 09.02.2018 №55.

15. Бойове застосування підрозділів військ радіаційного, хімічного, біологічного захисту: навч.посібн. / В. Є. Гайдабука, С. А. Писарев, В.В. Марущенко та ін. – Х.: ФВП НТУ «ХПІ», – 2017. – 184 с.

Додаткова література

1. Наукове видання «Охорона психічного здоров'я в умовах війни» перекладено за виданням: Combat and Operational Behavioral Health (ISBN 978-0-16-088756-7).

2. Базова загальновійськова підготовка: посібник / за загальною редакцією представника Десантно-штурмових військ ЗС України капітана Сергія Магльованого. – АЛДЕРШОТ, 2022 – 190 с.

3. Основи психологічної підготовки військовослужбовців Національної гвардії України до виконання службово-бойової діяльності в екстремальних умовах: посібник / О.С. Колесніченко, Я.В. Мацегора, І.І. Приходько; за заг. ред. проф. І.І. Приходька. – Х. : НА НГУ, 2017. – 127 с.
4. Модель оцінювання інформаційних можливостей органів управління розвідкою / А. В. Тристан, І.М. Крижанівський, С. А. Мельник, Є. М. Горбут // Системи озброєння і військ. техніка. – 2020. – № 1. – С. 75-81.
5. «Особливості гібридної війни РФ проти України», Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків-2017.
6. Методичний матеріал з розвідувальної підготовки для навчання військовослужбовців, призваних за мобілізацією (загальновійськова підготовка у навчальних центрах, військових частинах, навчальних підрозділах).
7. Військова розвідка: навчальний посібник / упорядники: Д.В. Зайцев, А.П. Наконечний, С.О. Пахарєв, І.О. Луценко; за ред. В.Б. Добровольського. – Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2016.
8. Військова навчально-методична публікація «Довідник «Військового зв'язківця. Засоби радіоелектронної боротьби та розвідки, які використовуються російською федерацією».
9. Інструкція з протидії активності розвідувальних БПЛА РФ у прифронтівій зоні.
10. Довідковий матеріал з організації та проведення підготовки з зв'язку та комунікації викладачами (інструкторами) в навчальних центрах (окремих навчальних підрозділах) та в інших визначених керівництвом ЗС України підрозділах.
11. Огороднійчук М. Д., Чайка Ю. Д., Оксіюк О. Г. Комплекси і засоби військових телекомунікаційних мереж: навч. посіб. / за ред. проф. М. Д. Огороднійчука - К. : НУОУ, 2010. – 384 с.
12. Довідковий матеріал командирам підрозділів (інструкторам) для підготовки до проведення занять з підготовки з радіаційного, хімічного, біологічного захисту.
13. Довідковий матеріал до стандарту індивідуальної базової загальновійськової підготовки з предмету навчання «Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту».
14. Навчальний посібник. «Засоби аерозольного маскування та запалювальна зброя». Міністерство оборони України Гвардійський орден Червоної Зірки факультет військової підготовки імені Верховної Ради України Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Харків, видання 2008 року.
15. Навчальний посібник «Зброя масового ураження» Частина 1. Кам'янець – Подільський, видання 2020 року.
16. Інженерна підготовка: Навчальний посібник – Львів: НАСВ, 2016. - 552с.

17. Довідковий матеріал командирам (інструкторам) для підготовки до проведення занять з інженерної підготовки.

18. Про затвердження інструкції з правил поведіння військовослужбовців на місцевості, на якій є вибухонебезпечні предмети та дотримання заходів мінної безпеки: Наказ ГШ № 161 від 19.04.2018 р. Київ, 2018. 127 с.

19. Екстрена психологічна допомога постраждалим в умовах надзвичайної ситуації: теоретичні та прикладні аспекти: монографія Н.В. Оніщенко. – Х.: Право, 2014 року – 584 с.

20. Вогнева підготовка працівника Національної поліції України: навчальний посібник / С.М. Банах, І.С. Винярчук, Ю.Р. Йосипів, М.Д. Курляк, К.О. Маліновська та ін. – Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 408 с.

21 МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Проведення лекційних та практичних занять відбувається з використанням сучасних технологій. Для модульних контролів використовуються елементи системи дистанційного навчання, через застосування Moodle. Навчальний процес потребує використання локальних та глобальних комп'ютерних мереж, використання комп'ютерів з програмним забезпеченням: Windows, Microsoft Office, Total Commander, WinRAR, Acrobat Reader, Google Chrome тощо.

22 ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Семененко Юрій Олександрович, кандидат технічних наук, доцент,
e-mail: semenenko_jo@kart.edu.ua.

23 ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

Затверджено на засіданні кафедри електроенергетики, електротехніки та електромеханіки від 28 серпня 2025 року протокол №2.

